

Vaikutusten ennakoarviointi Järvenpään kaupungin päätöksenteossa

Päätösten vaikutuksia tulee ennakoida, sillä kaupungin tekemät päätökset vaikuttavat suoraan tai välillisesti ihmisiin, ympäristöön, talouteen ja yrityksiin. Ennakoarviointi onnistuu parhaiten, kun se liitetään osaksi valmistelu- ja päätöksentekokäytäntöjä.

Järvenpään kirjastopalveluiden investointien evaus

Merkkien selitys:

V0 = Ei muutosta investointiohjelmaan **V1 = Siirretään investointi 2 v eteenpäin** **V2 = Siirretään investointia vielä eteenpäin, vuosille 2030-2031**

Päätöksen vaikutus

Päätös: _____

Arvioinnin tekijä(t): Kirjastopalveluiden päällikkö Katariina Järveläinen Päivämäärä: 30.11.2023

Mestaritoiminta / Teemu Jaakkola 8.1.24

Strategiavaikutukset			
Merkittävien päätösten osalta tehdään arviointi siitä, miten asia/päätös vaikuttaa Järvenpään strategian toteutumiseen. Vaikutuksia arvioidaan pitkällä aikavälillä. Järvenpään strategia: https://www.jarvenpaa.fi/kaupunki-ja-paatokseteko/jarvenpaastrategia-2030			
<i>Strateginen päämäärä</i>	Vaihtoehdot	Tukee + / ei tue - / ei vaikutusta 0	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
<i>J1 Kukoistava kaupunki</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	

<i>J2 Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>J3 Yksilöllinen huomioiminen</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>H1 Onnistumisia ja iloa mahdollistava työyhteisö</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>T1 Vastuullisuus ratkaisuissa</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>P1 Viisas ja oikea-aikainen toiminta</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	

Johtopäätös ja perustelut:

Kirjastopalveluiden tilat, laitteet ja fyysiset kokoelmat on Järvenpäässä keskitetty **yhteen ja ainoaan kirjastotoimipisteeseen**, josta käsin tuotetaan kaupungin kaikki lakisääteiset kirjastopalvelut.

Suunnitelman mukaisilla, oikea-aikaisilla ja harkituilla investoinneilla pystytään jatkamaan rakennuksen käyttöikää entisestään ja turvaamaan kaupunkistrategian kaikkia kohtia vahvasti tukevaa palvelutoimintaa huomioiden erityisesti työturvallisuusseikat, houkuttelevuus työnantajana, tilojen asiakaskäytön mahdollistavat olosuhdetekijät (järkyttävän korkea sisälämpötila kesällä) ja taloudellinen vastuullisuus korjausvelan kumuloituessa.

Keskeisellä paikalla sijaitsevan, kaupungin suosituimpiin palveluihin kuuluvan julkisen kirjastotilan asianmukaisen toiminnallisuuden, teknisen kunnon ja edustavuuden sekä viihtyisyyden turvaamisella on suuri merkitys kaupungin pito- ja vetovoiman ylläpitäjänä ja osallisuuden edistäjänä.

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus -- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
0 Neutraali vaikutus

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten vaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

	Vaihtoehdot	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
<i>Palvelujen saatavuuteen ja laatuun</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>Terveyteen ja hyvinvointiin</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja</i>	V0:	++	
	V1:	+-	

<i>vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)</i>	V2:	--	
<i>Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)</i>	V0:	+	
	V1:	+-	
	V2:	-	
<i>Vaikutukset lapsiin ja nuoriin</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>Vaikutukset muihin ikäryhmiin (työikäiset, vanhukset)</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	

Johtopäätös ja perustelut:

Kirjastopalveluiden tilat, laitteet ja fyysiset kokoelmat on Järvenpäässä keskitetty yhteen ja ainoaan kirjastotoimipisteeseen, josta käsin tuotetaan kaupungin kaikki lakisääteiset kirjastopalvelut. On pidettävä hyvää huolta tästä monin mittarein hyvinvointia tuottavasta ja kuntalaisten elämänhallintaa edistävästä toiminnallisesta keskuksesta, joka tuottaa palveluita erittäin kustannustehokkaasti kaikille väestöryhmille niin yksilöinä kuin sisäisinä asiakasryhminä, kuten laajan koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyön puitteissa.

Asiakkaita kirjastossa käy vuosittain reilut 240 000, ja saman verran on verkkokäyntejä. Kokoelmat, tilat, laitteet ja tapahtumallisuus ovat toiminnallisessa keskiössä. Asiakaskunta on erittäin heterogeeninen, erityisesti lasten ja nuorten kirjastopalveluiden käyttö kasvaa. Tiloja ja palveluita käyttävät runsaasti myös ikääntyneet – joiden osuus väestöstä kasvaa – ja joille tilojen helppokäyttöisyys ja tarkoituksenmukaiset olosuhteet, kuten sopiva riittävän alhainen sisälämpötila, ovat ratkaisevia.

Kirjastopalveluiden kesäaikainen käyttö fyysisten työskentely- ja lukutilojen sekä kokoelmien osalta vähenee lämpötilapiikkien aikana, kun tiloissa on kuumaa ja tukalaa. Paradoksaalista kyllä, kirjaston odotetaan keskeisenä matalan kynnyksen julkisena tilana toimivan kuumaan aikaan vilvoittavana levähdystilana ja olohuoneena - sekä luku- ja työskentelytilana - kaikille asiakasryhmille.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttötymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)

	Vaihtoehdot	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
<i>Elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	--	
<i>Maaperään, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastoon</i>	V0:	-	
	V1:	-	
	V2:	-	
<i>Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön</i>	V0:	++	
	V1:	+-	
	V2:	-	

Johtopäätös ja perustelut:

Energiatehokkuuden parantuminen julkisivuratkaisujen myötä?

Vaikutukset kunnan henkilöstöön ja talouteen

	Vaihtoehdot	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
--	-------------	--------	-----------------------------

Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen, työllistyminen)	V0:	++	
	V1:	+ -	
	V2:	--	
Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	V0:	++	
	V1:	+	Lähivuosien investointikustannukset siirtyvät pari vuotta myöhäisemmäksi. Kustannussäästöjä tulee investointeihin lähivuosille, jos korjausinvestointeja siirretään eteenpäin. Inflaation vaikutus investoinnin kustannukseen: jos korjaustöitä siirretään, toteutuskustannukset tulevat olemaan inflaation vaikutuksesta todennäköisesti korkeammat. Vaikka yleinen rakentamisen kustannustaso laskisi, niin inflaation vaikutus on mahdollisesti suurempi kuin hintatason lasku.
	V2:	+	Investoinnit saadaan siirrettyä talouden kannalta kriittisiltä vuosilta pois. Kustannussäästöjä tulee investointeihin lähivuosille, jos korjausinvestointeja siirretään eteenpäin. Kunnossapitokorjausten määrä todennäköisesti kasvaa nykyisestä tasosta. Inflaation vaikutus investoinnin kustannukseen: jos korjaustöitä siirretään, toteutuskustannukset tulevat olemaan inflaation vaikutuksesta todennäköisesti korkeammat. Vaikka yleinen rakentamisen kustannustaso laskisi, niin inflaation vaikutus on mahdollisesti suurempi kuin hintatason lasku.
Tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen	V0:	++	
	V1:	+ -	
	V2:	--	

Johtopäätös ja perustelut:

Kirjasto on avoinna ympäri vuoden ja siellä työskentelee jatkuvasti 25 vakituista työntekijää ja 5-6 alan harjoittelijaa/siviilipalvelushenkilöä sekä lukuisia lyhytaikaisia harjoittelijoita/työkokeilijoita. **Keskeinen ongelma on vuosia tiedossa ollut kiinteistön lämpökuormitus**, joka nostaa työskentelytilojen lämpötilat kesäaikaan toistuvasti **vakavaksi työterveysriskiksi** vaarantaen palveluiden ympärivuotisen tuottamisen nykyisessä muodossaan ja laajuudessaan.

Ikääntyvän, mutta perusterveen ja toimivan rakennuksen korjausvelan kasvun kumuloitumisen estäminen oikea-aikaisilla parannus- ja korjaustoimenpiteillä on todennäköisesti taloudellisesti kannattavampaa kuin volyymiltaan, toiminnallisilta tilaratkaisuiltaan ja sijaintinsa puolesta kestävä, pysyvän uudisrakennusratkaisun osoittaminen kirjastotoimintaan, mikä voi olla edessä, ellei asiointi- ja työskentelyolosuhteita saada kohtuullisessa ajassa normalisoitua.

1. Aikavälin 2024-27 investointien karsimisen/lykkäämisen vaikutusten arvioinnissa keskeistä kirjaston osalta olisi kartoittaa tarkasti kaupungin investointiohjelmassa vuodelle 2031 suunnitellun kirjaston taloteknisten laitteiden uusimisen ja investointikaudelle 2024-27 suunnitellun kirjaston julkisivu- ja salaojaremontin nivoutuminen yhteen. Lämpökuorman kokonaisuutta tarkasteltaessa vaikutusta voi olla yhtä lailla julkisivuratkaisulla kuin talotekniikan parantamisella. Talotekniikan parantamisen ja julkisivuratkaisujen vaikutukset energiatehokkuuden kautta käyttökuluihin? Minkälainen vaikutus näiden eri investointien keskinäisellä ajoittamisella on kirjastopalveluiden tuottamiseen, esim. väistötilatarpeen osalta? Entä niveltäkö kirjastorakennuksen julkisivu- ja salaojaremontointi kustannustehokkaasti Järvenpääntalon suunniteltuihin korjausinvestointeihin 2025-27? Asiantuntemus näihin arviointeihin löytynee Mestaritoiminta oy:n kautta.

Allianssin toiminnallisten ja teknisten investointien puitteissa kartoitetaan v. 2023 olosuhdesimulaation avulla lyhyen aikavälin korjaustoimia ennen laajempaa peruskorjausta, sekä taustatietoa peruskorjauksen suunnitteluun. **Lyhyen aikavälin korjaustoimilla pyritään 2024 aikana saamaan kirjaston tiloihin edes siedettävät lämpötilaolosuhteet sekä asiakas- että työsuojelunäkökulmasta, jotta toiminta voi ensi kesänäkin jatkua nykyisessä muodossaan ja laajuudessaan.**

2. Toinen keskeinen arvioitava seikka olisi 2023 toteutettavan olosuhdesimulaation datan perusteella toteutettavien (2024) lyhyen aikavälin ratkaisujen vaikutukset kirjaston sisätilojen kesälämpötiloihin. Eli parantuuko tilanne työsuojelu- ja asiakasviihtyvyyden näkökulmasta riittävästi, jotta voitaisiin ”ostaa aikaa” mittavampien remonttien tekemiseen.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)

	Vaihtoehdot	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
Yritystoiminnan edellytyksiin (yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky, markkinoiden toimivuus sekä julkiset hankinnat)	V0:	+	
	V1:	+ -	
	V2:	-	
Työllisyysvaikutukset (työpaikkojen muodostuminen ja työvoiman saatavuus)	V0:	+	
	V1:	+ -	
	V2:	-	

Johtopäätös ja perustelut:

Kyseessä julkiset hankinnat, työllistävä vaikutus.

Vaikutukset kiinteistön teknisiin asioihin ja -riskeihin (vaikutukset, jotka aiheutuvat korjausinvestointien siirrosta)

	Vaihtoehdot	Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
--	-------------	--------	-----------------------------

Vaikutukset teknisiin ominaisuuksiin	V0:	++	Rakennuksen energiatehokkuus paranee jonkin verran uusien parempien julkisivun lämmöneristeiden sekä parempien ikkunoiden ansiosta. Julkisivun rapautuminen ja tiilien mureneminen loppuu.
	V1:	+	Suunnitellut tekniset parannukset toteutuvat vasta 2 vuotta aiemmin suunniteltua myöhemmin. Teknisestä näkökulmasta ei ole estettä julkisivun ja salaojien korjauksen siirtämiselle.
	V2:	+	Suunnitellut julkisivun ja salaojien tekniset parannukset toteutuvat vasta vuonna 2030-2031 samaan aikaan taloteknisten laitteiden remontti-investoinnin kanssa. Teknisestä näkökulmasta ei ole estettä tälle julkisivun ja salaojien korjauksen pidemmälle siirtämiselle.
Minkälaisia teknisiä riskejä eri vaihtoehtoihin sisältyy	V0:	+	Merkittäviä teknisiä riskejä ei ole tunnistettu.
	V1:	+	Merkittäviä teknisiä riskejä ei ole tunnistettu. Tiilijulkisivun rapautuminen jatkuu ja pieniä palasia irtoaa jatkossakin julkisivusta ja vaurioitunut tiili imee vettä enemmän kuin ehjä tiili, tuuletusrako on puutteellinen tiiliverhouksen takana. Salaojissa ei ole toistaiseksi todettutoimintahäiriöitä.
	V2:	+	Merkittäviä teknisiä riskejä ei ole tunnistettu. Tiilijulkisivun rapautuminen jatkuu ja pieniä palasia irtoaa jatkossakin julkisivusta ja vaurioitunut tiili imee vettä enemmän kuin ehjä tiili, tuuletusrako on puutteellinen tiiliverhouksen takana. Salaojissa ei ole toistaiseksi todettutoimintahäiriöitä.

Johtopäätös ja perustelut:

- Rakennus valmistunut 1987.
- Rakennukseen on tehty osakorjauksia vuosien varrella, mm. kaikki vesijohdot uusittu ja pääosa / kaikki viemärit on uusittu. Tämänhetkisen näkemyksen mukaan kattavaa peruskorjausta ei ole tarve tehdä 2020-2030 luvuilla.
- Investointiohjelmassa julkisivu- ja salaojaremontti on vuosille 2026-2027, yhteensä 1,9 M€.

- *Investointiohjelmassa taloteknisten laitteiden remontti on vuonna 2031, yhteensä 1,4 M€.*
- *Julkisivu- ja salaojaremonttia voidaan niiden teknisen kunnon näkökulmasta siirtää eteenpäin vuosille 2030-2031 ja toteuttaa samaan aikaan taloteknisten laitteiden investoinnin yhteydessä vuosina 2030-2031. Tässä tapauksessa on hyväksyttävä se, että julkisivutiilien rapautumien jatkuu ja pieniä palasia irtoaa julkisivusta jatkossakin. Salaojissa ei ole toistaiseksi todettutoimintahäiriöitä.*
- *Talonrakennuksen investointiohjelman investointien lisäksi allianssin teknisissä PTS investoinneissa on tällä hetkellä esitetty, näitä ei esitetä siirrettäväksi eteenpäin:*
 - *Vuodelle 2024 tilakohtaisille viilennysratkaisuille 50 t€.*
 - *Vuodelle 2024 vedenjäähdytyskoneen ja hissien uusinnalle yhteensä 180 t€.*
 - *Vuodelle 2025 museon sisäilmaolosuhteiden parannukselle yhteensä noin 300 t€.*
 - *Vuosille 2026-2029 muille teknisille korjauksille noin 300 t€.*